

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2013. március 14.*

„44/2001/EK rendelet — Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása polgári és kereskedelmi ügyekben — Az 5. cikk 1. pontjának a) alpontja és a 15. cikk (1) bekezdése — A »szerződéssel kapcsolatos ügy« és a »fogyasztói szerződés« fogalma — Kötelezvény — Váltókezesség — Hitelszerződés biztosítása”

A C-419/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Městský soud v Praze (Cseh Köztársaság) a Bírósághoz 2011. augusztus 10-én érkezett, 2011. március 21-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Česká spořitelna a.s.**

és

Gerald Feichter között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, M. Ilešič (előadó), E. Levits, J.-J. Kasel és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: K. Sztranc-Sławiczek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. június 27-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Česká spořitelna, a.s. képviseletében M. Vojáček advokát,
- a cseh kormány képviseletében M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- a svájci kormány képviseletében D. Klingele, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében M. Šimerdová és A.-M. Rouchaud-Joët, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2012. szeptember 20-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: cseh.

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.) 5. cikke 1. pontja a) alpontjának és 15. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a Cseh Köztársaságban székhellyel rendelkező Česká spořitelna, a.s. (a továbbiakban: Česká spořitelna) és az Ausztriában lakóhellyel rendelkező G. Feichter közötti jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A 44/2001rendelet

- 3 A 44/2001 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:
„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető”.
- 4 E rendelet 3. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[v]alamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt kizárólag e fejezet 2–7. szakaszában megállapított rendelkezések alapján perelhető”.
- 5 Az említett rendelet „Különös joghatóság” című 2. szakasza alatt található 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében:
„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető:
  1. a) ha az eljárás tárgya egy szerződés vagy egy szerződéses igény, akkor a vitatott kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt”
- 6 Ugyanezen rendelet „Joghatóság fogyasztói szerződések esetén” című 4. szakasza alá tartozó 15. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:
„Valamely személy, a fogyasztó [helyesen: A valamely személy – fogyasztó –] által kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül eső céllal megkötött szerződéssel kapcsolatos ügyekben a joghatóságot [...] e szakasz határozza meg, ha:
  - a) a szerződés tárgya ingó dolgok részletfizetésre történő értékesítése; vagy
  - b) a szerződés tárgya olyan részletekben visszafizetendő kölcsön vagy bármely egyéb hitel, amelyet áruk vételének finanszírozására nyújtanak; vagy
  - c) minden más esetben, a szerződést olyan személlyel kötötték, aki a fogyasztó lakóhelyének tagállamában kereskedelmi vagy szakmai tevékenységet folytat, vagy ilyen tevékenysége bármilyen módon az említett tagállamra, illetve több állam között az említett tagállamra is irányul, és a szerződés az ilyen tevékenység körébe tartozik”

7 A 44/2001 rendelet 16. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„A fogyasztó ellen a másik szerződő fél kizárólag a fogyasztó lakóhelyének [helyesen: lakóhelye szerinti tagállam] bíróságai előtt indíthat eljárást.”

A cseh jog

- 8 A váltóról és a csekről szóló 191/1950. számú törvény (a továbbiakban: 191/1950. sz. törvény) 75. §-ának értelmében az e szakasz által előírt valamennyi adatot feltüntető dokumentumot érvényes kötelezvénynek kell tekinteni.
- 9 A 191/1950. sz. törvény 76. §-a (1) bekezdésének értelmében az olyan okirat, amelyből a 75. §-ban szereplő adatok közül valamelyik hiányzik, nem érvényes kötelezvény, a következő bekezdésekben meghatározott esetek kivételével. Az említett törvény 76. §-ának (3) bekezdése értelmében külön kikötés hiányában a fizetés helyének az okirat kiállításának helyét, illetve ezzel egyidejűleg a kiállító lakóhelyét kell tekinteni.
- 10 A 191/1950. sz. törvény 77. §-a (2) bekezdésének megfelelően az említett törvény 10. §-át a kötelezvény tekintetében is alkalmazni kell. E 10. § akként rendelkezik, hogy amennyiben a kiállításakor hiányos kötelezvényt nem töltöttek ki megfelelően, úgy nem lehet arra hivatkozni a kötelezvény birtokosával szemben, hogy e megállapodást nem tartották tiszteletben, kivéve ha a kötelezvény birtokosa azt rosszhiszeműen szerezte, vagy annak megszerzése során súlyosan gondatlanul járt el.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 11 2004. április 28-án a brnói (Cseh Köztársaság) székhelyű Feichter – CZ s.r.o. (a továbbiakban: Feichter társaság) ugyancsak Brnóban üres kötelezvényt bocsátott ki a prágai (Cseh Köztársaság) székhelyű Česká spořitelna javára. A kötelezvényt, amelyet a Feichter társaság nevében annak ügyvezetője, G. Feichter írt alá, az e társaságnak a közte és a Česká spořitelna között ugyanebben az időpontban kötött folyószámlahitelkeret-szerződésből eredő kötelezettségeinek biztosítása céljából bocsátották ki. Az ausztriai lakóhelyű G. Feichter mint természetes személy is aláírta a kötelezvény első oldalát „kezesként” jelzéssel.
- 12 Az e kötelezvény alapján fizetendő összegre vonatkozó adatokat, valamint az esedékesség idejét és a fizetési helyet a Česká spořitelna egy, a hiányzó adatok beillesztésére vonatkozó, ugyanabban az időpontban kötött megállapodás alapján később tüntette fel. Az ekként kiegészített kötelezvény a Feichter társaság feltétel nélküli ígéretét tartalmazta arra vonatkozóan, hogy a Česká spořitelna rendelkezése szerint megfizet 5 000 000 CZK összeget 2008. május 27-én.
- 13 Az esedékesség időpontjában a fizetés helyén, azaz Prágában bemutatott kötelezvényt nem fizették ki. Következésképpen a Česká spořitelna a kötelezvény alapján fizetendő főösszeg, annak 2008. május 28-tól a megfizetésig számított évi 6%-os kamata, valamint a kötelezvény után járó 16 666 CZK összegű díj megfizetése iránti keresetet indított G. Feichter ellen a Městský soud v Praze (prágai városi bíróság) előtt. G. Feichter ezen eljárásban a Městský soud v Praze joghatóságának hiányára alapított kifogást emelt, tekintettel arra, hogy lakóhelye Ausztriában található.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság részéről felmerül a kérdés, hogy joghatóságát a fogyasztói szerződésekre vonatkozó szabályok alapján kell-e meghatározni. E tekintetben kérdést terjeszt elő arról, hogy a 44/2001 rendelet 15. cikke (1) bekezdésében foglalt feltételek teljesülnek-e, és különösen, hogy az alapügy tárgyát képező kötelezvényből eredő jog, amelyre a címzett a kezességet vállaló személlyel szemben hivatkozik, e cikk értelmében „szerződéssel kapcsolatosnak” minősíthető-e. Amennyiben igen,

ügy az osztrák bíróságok rendelkeznének joghatósággal az alapjogvita tekintetében, mivel e rendelet 16. cikkének (2) bekezdése értelmében a fogyasztó ellen a másik szerződő fél kizárólag a fogyasztó lakóhelyének bíróságai előtt indíthat eljárást.

- 15 A kérdést előterjesztő bíróság részéről azzal kapcsolatban is kérdés merül fel, hogy a jelen ügyben meghatározható-e a joghatóság a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja alapján.
- 16 E vonatkozásban felveti egyrészt azt a kérdést, hogy az alapügy tárgyát képező kötelezvényből eredő jogok, a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében „szerződéssel kapcsolatosnak” minősíthetők-e annak ellenére, hogy a cseh jogban a kötelezvény absztrakt értékpapírnak tekintendő, amelynek nincs szerződésjellege, még ha egy szerződés tartalmát testesíti is meg.
- 17 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy a jelen ügyben olyan kötelezettségről van e szó, amelyet a fél szabadon vállalt, tekintve, hogy a fizetés pontos helyét sem a kötelezvény, sem a hiányzó adatok beillesztésére vonatkozó megállapodás nem határozta meg. Ugyanis, noha ezen utóbbi megállapodás jogot biztosított a Česká spořitelna számára, hogy beillessze a kötelezvénybe a fizetés helyére vonatkozó hiányzó adatokat, mindazonáltal nem rendelkezett az annak meghatározását lehetővé tevő szempontokról, hogy pontosan Prága városáról van-e szó. A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy nem kizárható, hogy a fizetési helynek a kötelezvénybe való beillesztése e megállapodás megsértéséhez vezet, vagy hogy az ilyen megállapodás a bizonytalan tartalma miatt érvénytelen, amely esetben nehezen lenne megállapítható, hogy az adott kötelezettséget a fél szabadon vállalta.
- 18 Ilyen körülmények között a Městský soud v Praze úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

- „1) A [44/2001 rendelet] 15. cikkének (1) bekezdése szerinti, »a valamely személy – fogyasztó – által kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül eső céllal megkötött szerződéssel kapcsolatos ügyek« fogalma értelmezhető-e úgy, hogy az kiterjed a hiányosan kiállított kötelezvény alapján a címzett által a kötelezvény kiállítójáért kezességet vállaló személy ellen indított eljárásokra?
- 2) Függetlenül attól, hogy az első kérdésre adandó válasz igenlő vagy nemleges, a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja szerinti »szerződéssel kapcsolatos ügy« fogalma értelmezhető-e úgy, hogy figyelemmel pusztán magára a dokumentum tartalmára, az kiterjed a hiányosan kiállított kötelezvény alapján a címzett által a kötelezvény kiállítójáért kezességet vállaló személy ellen indított eljárásokra?»

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

Az elfogadhatóságról

- 19 A Česká spořitelna azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés elfogadhatatlan, mivel tisztán hipotetikus jelleget mutat, és az alapügy megoldása szempontjából nincs relevanciája, lévén hogy a 44/2001 rendelet 15. cikke (1) bekezdése alkalmazásának feltételei nem teljesülnek.
- 20 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az alapügy konkrét tényállásának a megállapítása és megítélése, valamint a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik. Ugyancsak kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése is, hogy

– tekintettel az ügy különleges jellemzőire – szükségesek és relevánsak-e a Bíróságnak feltett kérdései. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jognak az értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (lásd a C-553/11. sz. Rintisch-ügyben 2012. október 25-én hozott ítélet 15. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 21 Ekképpen a Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd különösen a C-618/10. sz. Banco Español de Crédito ügyben 2012. június 14-én hozott ítélet 77. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a fent hivatkozott Rintisch-ügyben hozott ítélet 16. pontját).
- 22 Márpedig a jelen ügyben nem ez az eset áll fenn. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből egyértelműen kitűnik ugyanis, hogy a 44/2001 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének értelmezésére szükség van az alapügy megoldásához, tekintve, hogy a joghatóság hiányára alapított, G. Feichter által emelt kifogás azon az érven nyugszik, amely szerint, mivel ő a kötelezvényt természetes személyként írta alá, az említett cikk értelmében fogyasztói minőséggel rendelkezik, ennél fogva a joghatóságot e rendeletnek a fogyasztói szerződések esetében a joghatóságra vonatkozó rendelkezései alapján kell meghatározni.
- 23 Ilyen körülmények között az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdést elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

- 24 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 44/2001 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése alkalmazható-e olyan kereset tárgyában eljáró bíróság joghatóságának meghatározása céljából, amelyet valamely tagállamban kiállított kötelezvény címzettje ezen, aláírásának időpontjában hiányos, majd a későbbiekben a címzett által kiegészített kötelezvény alapján, másik tagállamban lakóhellyel rendelkező, kezességet vállaló személlyel szemben indított.
- 25 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 44/2001 rendeletben használt – és különösen e rendelet 15. cikke (1) bekezdésében szereplő – fogalmakat egymástól függetlenül, elsősorban a hivatkozott rendelet szerkezetének és céljainak megfelelően kell értelmezni annak érdekében, hogy ezáltal e rendelet egységes alkalmazása valamennyi tagállamban biztosítva legyen (lásd ebben az értelemben a C-27/02.sz. Engler-ügyben 2005. január 20-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-481. o.] 33. pontját, a C-585/08. és C-144/09. sz., Pammer és Hotel Alpenhof egyesített ügyekben 2010. december 7-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-12527. o.] 55. pontját, valamint a C-190/11. sz. Mühlleitner-ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítélet 28. pontját).
- 26 Továbbá meg kell állapítani, hogy a 44/2001 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése kivételt képez az e rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott általános joghatósági szabály alól, mivel azon tagállam bíróságainak joghatóságát mondja ki, amelynek területén az alperes lakóhelye található, valamint az ugyanezen rendelet 5. cikkének 1. pontjában meghatározott, a szerződések esetén előírt különös joghatósági szabály alól is, amelynek értelmében az eljárás tárgyát képező kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság rendelkezik hatáskörrel (a fent hivatkozott Pammer és Hotel Alpenhof egyesített ügyekben hozott ítélet 53. pontja, valamint Mühlleitner-ügyben hozott ítélet 26. pontja). Következésképpen ezen 15. cikk (1) bekezdésének is szükségszerűen megszorító értelmezés tárgyát kell képeznie (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Mühlleitner-ügyben hozott ítélet 27. pontját).

- 27 Végezetül, mivel a 44/2001 rendelet az új tagállamoknak ezen egyezményhez való csatlakozásáról szóló egyezményekkel módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a határozatok végrehajtásáról szóló 1968-as Brüsszeli egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.; a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény) helyébe lép, a Bíróság által az ezen egyezmény rendelkezéseire vonatkozóan adott értelmezés az említett rendelet rendelkezéseire is érvényes, amennyiben ezen jogszabályok rendelkezései egyenértékűnek tekinthetők (lásd különösen a C-133/11. sz., Folien Fischer és Fofitec ügyben 2012. október 25-én hozott ítélet 31. pontját, és a C-543/10. sz. Refcomp-ügyben 2013. február 7-én hozott ítélet 18. pontját).
- 28 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy a 44/2001 rendelettel létrehozott rendszerben e rendelet 15. cikkének (1) bekezdése – amint az ugyanezen rendelet (13) preambulumbekkezdéséből kitűnik – ugyanazt a helyet foglalja el, és ugyanazt a – gyengébb felet védő – szerepet tölti be, mint a Brüsszeli Egyezmény 13. cikke első bekezdése (lásd ebben az értelemben a C-180/06. sz. Ilsinger-ügyben 2009. május 14-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-3961. o.] 41. pontját, a fent hivatkozott Pammer és Hotel Alpenhof egyesített ügyekben hozott ítélet 57. pontját, valamint a fent hivatkozott Mühlleitner-ügyben hozott ítélet 29. pontját).
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdését e megfontolások fényében kell megválaszolni.
- 30 E kérdés megválaszolása céljából meg kell állapítani, hogy a 44/2001 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése abban az esetben alkalmazható, ha három feltétel teljesül, úgymint először is a szerződő felek egyike fogyasztói minőségben jár el, szakmai tevékenységétől kívül esőnek tekinthető keretek között; másodsor az e fogyasztó és a szakmai tevékenységet folytató személy közötti szerződés ténylegesen megkötötték, és harmadszor, e szerződés az említett cikk (1) bekezdésének a)-c) pontjaiban említett kategóriák egyikébe tartozik. E feltételeknek kumulatív módon kell teljesülniük, miáltal a joghatóság már az egyik hiányában sem határozható meg a fogyasztói szerződésekre vonatkozó szabályok alapján.
- 31 Ami a 44/2001 rendelet 15. cikke (1) bekezdése alkalmazásának első feltételét illeti, noha e rendelkezés szövege nem minden tekintetben azonos a Brüsszeli Egyezmény 13. cikke első bekezdésének megfogalmazásával, e módosítások azon alkalmazási feltételeket érintik, amelyeknek a fogyasztói szerződéseknek eleget kell tenniük (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Pammer és Hotel Alpenhof egyesített ügyekben hozott ítélet 59. pontját), nem pedig a „fogyasztó” fogalmának meghatározását, ekként e fogalomnak a 44/2001 rendelet keretében azonos tartalma kell hogy legyen, mint a Brüsszeli Egyezmény keretében.
- 32 A Brüsszeli Egyezmény 13. cikkének (1) bekezdésével kapcsolatban a Bíróság korábban már úgy ítélte meg, hogy e rendelkezés szövegéből és funkciójából az következik, hogy az kizárólag a kereskedelmi vagy szakmai tevékenységében nem érintett végső fogyasztóra vonatkozik (lásd ebben az értelemben a C-89/91. sz. Shearson Lehman Hutton ügyben 1993. január 19-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-139. o.] 20. és 22. pontját; a C-269/95. sz. Benincasa-ügyben 1997. július 3-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-3767. o.] 15. pontját; a C-464/01. sz. Gruber-ügyben 2005. január 20-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-439. o.] 35. pontját, valamint a fent hivatkozott Engler-ügyben hozott ítélet 34. pontját).
- 33 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik továbbá, hogy a Brüsszeli Egyezménynek a fogyasztói szerződésekre meghatározott joghatóságra vonatkozó rendelkezéseiben megfogalmazott különleges szabályozás azt a célt szolgálja, hogy megfelelő védelmet biztosítson a másik szerződő félnek gazdasági értelemben gyengébbnek és jogi kérdésekben kevésbé jártasnak tartott fogyasztó számára (lásd különösen a fent hivatkozott Gruber-ügyben hozott ítélet 34. pontját, és a fent hivatkozott Engler-ügyben hozott ítélet 39. pontját). E funkcióból az következik, hogy az e célra a Brüsszeli Egyezmény által előírt különleges joghatósági rendelkezések nem vonatkoznak azokra a személyekre, akik esetében a védelem nem indokolt (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Shearson Lehman Hutton ügyben hozott ítélet 19. pontját).

- 34 A Bíróság ebből arra a következtetésre jutott, hogy a kizárólag az egyén magánfogyasztásával kapcsolatos szükségleteinek kielégítését célzó, szakmai tevékenységtől vagy ilyen céltól függetlenül kötött szerződés tartozik azon különleges rendelkezések hatálya alá, amelyeket az egyezmény a fogyasztó védelmére ír elő, ezzel szemben ez a védelem a szakmai tevékenység célját szolgáló szerződés esetén indokolatlan (a fent hivatkozott Gruber-ügyben hozott ítélet 36. pontja és, ebben az értelemben, a fent hivatkozott Benincasa-ügyben hozott ítélet 17. pontja).
- 35 Márpedig meg kell állapítani, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között a 44/2001 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogyasztói minőség feltétele nem teljesül.
- 36 Vitathatatlan ugyanis, hogy az alapügyben a kezességet vállaló személy azon társaság kötelezettségei tekintetében vállalt kezességet, amelynek ügyvezetője és többségi tulajdonosa.
- 37 Ennélfogva, noha a kezességet vállaló személy kötelezettsége absztrakt, ekként független a kiállító kötelezettségétől, amely tekintetében ő kezességet vállalt, ettől még, amint azt a főtanácsnok megállapította indítványának 33. pontjában, valamely természetes személy által egy olyan kötelezvény keretében nyújtott váltókezesség, amelyet valamely kereskedelmi társaság kötelezettségeinek biztosítása céljából állítottak ki, nem tekinthető úgy, hogy azt kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül eső céllal nyújtották, amennyiben e természetes személy szoros szakmai kapcsolatban áll az említett társasággal, mint annak ügyvezetője vagy többségi tulajdonosa.
- 38 Mindenesetre önmagában az a körülmény, hogy a kezességet vállaló személy természetes személy, nem elegendő a 44/2001 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének értelmében vett fogyasztói minőségének megállapításához.
- 39 Ilyen körülmények között nincs szükség annak vizsgálatára, hogy az említett cikk alkalmazásának két másik feltétele teljesül-e.
- 40 A fenti megfontolások összességéből következően az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 15. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az olyan természetes személy, aki szoros szakmai kapcsolatban áll valamely társasággal, mint annak ügyvezetője vagy többségi tulajdonosa, nem tekinthető e rendelkezés értelmében fogyasztónak, ha olyan kötelezvény tekintetében vállal váltókezességet, amelyet e társaság hitelnyújtásra vonatkozó szerződés alapján fennálló kötelezettségeinek biztosítása céljából állítottak ki. Következésképpen e rendelkezés nem alkalmazható olyan kereset tárgyában eljáró bíróság joghatóságának meghatározása céljából, amelyet valamely tagállamban kiállított kötelezvény címzettje ezen, aláírásának időpontjában hiányos, majd a későbbiekben a címzett által kiegészített kötelezvény alapján, másik tagállamban lakóhellyel rendelkező, kezességet vállaló személlyel szemben indított.

A második kérdéstről

- 41 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja alkalmazható-e olyan kereset tárgyában eljáró bíróság joghatóságának meghatározása céljából, amelyet valamely tagállamban kiállított kötelezvény címzettje ezen, aláírásának időpontjában hiányos, majd a későbbiekben a címzett által kiegészített kötelezvény alapján, másik tagállamban lakóhellyel rendelkező, kezességet vállaló személlyel szemben indított.
- 42 Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy e kérdés keretében a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ egyrészt, hogy valamely kötelezvény címzettje és a tekintetében kezességet vállaló személy közötti jogviszony a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében vett „szerződéssel

kapcsolatos ügy” fogalma alá tartozik-e, másrészt pedig, hogy milyen hatályt kell tulajdonítani az e cikkben szereplő „kötelezettségteljesítés helye” fogalomnak egy hiányosan kiállított és a későbbiekben kiegészített kötelezvény esetében.

- 43 Ezzel kapcsolatban a jelen ítélet 27. pontja nyomán emlékeztetni kell arra, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontja a) alpontjának szövege szóról szóra megegyezik a Brüsszeli Egyezmény 5. cikke 1. pontja első mondatának szövegével, ezért az előbbi rendelkezésnek ugyanolyan hatályt kell tulajdonítani, mint az utóbbinak (lásd ebben az értelemben a C-533/07. sz., Falco Privatstiftung és Rabitsch ügyben 2009. április 23-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-3327.] 48. és 56. pontját).
- 44 Következésképpen a bíróság joghatóságának meghatározása céljából, a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontja a) alpontjának alkalmazásában továbbra is a Bíróságnak a Brüsszeli Egyezmény 5. cikke 1. pontjához fűződő ítélkezési gyakorlata alapján levezethető elvekből kell-e kiindulni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Falco Privatstiftung és Rabitsch ügyben hozott ítélet 57. pontját).
- 45 Ami először is a „szerződéssel kapcsolatos ügy” 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében vett fogalmának értelmezését illeti, meg kell jegyezni, hogy ezt a fogalmat önállóan kell értelmezni, elsősorban az egyezmény szerkezetének és céljainak megfelelően, annak érdekében, hogy ezáltal annak egységes alkalmazása valamennyi szerződő államban biztosítva legyen. Ennélfogva az nem értelmezhető ügy, mintha arra a minősítésre utalna, amelyet az alkalmazandó nemzeti jog a nemzeti bíróság előtti ügy tárgyát képező jogviszonynak tulajdonít (lásd analógia útján különösen a C-26/91. sz. Handte-ügyben 1992. június 17-én hozott ítélet [EBHT 1992., I-3967. o.] 10. pontját és a C-265/02. sz. Frahuil-ügyben 2004. február 5-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-1543. o.] 22. pontját).
- 46 Noha a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja nem ír elő szerződéskötési kötelezettséget, valamely kötelezettség megjelölése elengedhetetlen a fenti rendelkezés alkalmazhatóságához, tekintettel arra, hogy szerződéses igények esetére az a kötelezettség teljesítésének helye szerint határozza meg a joghatóságot. Másrészt a „szerződéssel kapcsolatos ügy” fogalmát a fenti rendelkezés alkalmazásában nem úgy kell érteni, mint amely olyan helyzetre vonatkozik, amelyben nem áll fenn egyik fél részéről a másik felé szabadon vállalt kötelezettség (lásd analógia útján a C-334/00. sz. Tacconi-ügyben 2002. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-7357. o.] 22. és 23. pontját, és a fent hivatkozott Engler-ügyben hozott ítélet 50. pontját).
- 47 Következésképpen a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontjában meghatározott különös joghatósági szabály az egyik fél által a másik felé szabadon vállalt kötelezettséget feltételez, amelyen a felperes keresete alapul (lásd analógia útján a fent hivatkozott Engler-ügyben hozott ítélet 51. pontját).
- 48 Ami ezen kötelezettségnek az alapügy körülményeihez hasonló körülmények közötti fennállását illeti, a főtanácsnok indítványának 45. pontja nyomán meg kell állapítani, hogy a jelen esetben a kezességet vállaló személy, azzal hogy a kötelezvény első oldalát „kezesként” jelzéssel aláírta, önkéntesen vállalta, hogy az említett kötelezvény kiállítója kötelezettségei tekintetében kezesként jár el. Az említett kötelezettségek biztosítására vonatkozó kötelezettségét ekként, aláírásával, szabadon vállalta az említett rendelkezés értelmében.
- 49 Az a körülmény, hogy ezen aláírás egy üres kötelezvényen történt, e megállapítást nem gyengítheti. Figyelembe kell ugyanis venni azt, hogy a kezességet vállaló személy azzal, hogy a hiányzó adatok beillesztésére vonatkozó megállapodást ugyancsak aláírta, szabadon elfogadta az arra vonatkozó feltételeket, hogy a címzett miként egészíti ki e kötelezvényt a hiányzó adatok feltüntetésével, noha az említett megállapodás aláírása önmagában nem eredményezte váltókezesség létrejöttét.
- 50 E tekintetben ki kell emelni, hogy az a kérdés, hogy a hiányzó adatoknak a kötelezvényre történő beillesztése az említett megállapodás megsértésével történt-e, nem a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében vett „szerződéssel kapcsolatos ügy” értelmezésének körébe tartozik, hanem sokkal inkább annak a vizsgálatához kötődik, hogy a szóban forgó kötelezvényen

alapuló fizetés helye tekintetében a felek érvényesen megállapodtak-e, ekként a kérdést előterjesztő bíróság e kérdése „a kötelezettség teljesítésének helye” fogalmának értelmezését érinti, amely fogalom a jelen ítélet 52. és azt követő pontjaiban foglalt vizsgálat tárgyát képezi.

- 51 Következésképpen valamely, hiányosan kitöltött és a későbbiekben kiegészített kötelezvény címzettje és a tekintetében kezességet vállaló személy közötti jogviszony a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében vett „szerződéssel kapcsolatos ügy” fogalma alá tartozik.
- 52 Másodsorban azt kell megvizsgálni, hogy miként értelmezendő „a kötelezettség teljesítésének helye” említett cikk értelmében vett fogalma.
- 53 A kérdést előterjesztő bíróságban e tekintetben felmerül különösen az, hogy e hely meghatározásához kizárólag a kötelezvényen szereplő információkat kell figyelembe vennie, vagy a hiányzó adatok beillesztésére vonatkozó megállapodásban szereplő adatokat is.
- 54 Emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontjában említett „kötelezettség” fogalma arra a kötelezettségre utal, amely a szerződésből ered, és amelynek a nemteljesítésére a bíróság előtt indított kereset alátámasztásaként hivatkoznak (lásd analógia útján különösen a 14/76. sz. De Bloos ügyben 1976. október 6-án hozott ítélet [EBHT 1976., 1497. o.] 13. pontját, a 266/85. sz. Shenavai-ügyben 1987. január 15-én hozott ítélet [EBHT 1987., 239. o.] 9. pontját és a C-256/00. sz. Besix-ügyben 2002. február 19-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-1699. o.] 44. pontját), másrészt arra, hogy azt a helyet, ahol e kötelezettséget teljesítették vagy teljesíteni kell, azon jog alapján kell meghatározni, amely az eljáró bíróság államának kollíziós jogszabályai értelmében az említett kötelezettségre irányadó (lásd analógia útján különösen a 12/76. sz. Industrie Tessili Italiana Como ügyben 1976. október 6-án hozott ítélet [EBHT 1976., 1473. o.] 13. pontját, a C-440/97. sz., GIE Groupe Concorde és társai ügyben 1999. szeptember 28-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-6307. o.] 32. pontját, valamint a fent hivatkozott Besix-ügyben hozott ítélet 33. és 36. pontját).
- 55 Egyébiránt, tekintettel arra a jelentőségre, amelyet a nemzeti jogok szerződések esetén a felek szándékának általában tulajdonítanak, amennyiben az alkalmazandó jog lehetővé teszi a szerződő felek számára – az e törvény által meghatározott feltételek mellett – valamely kötelezettség teljesítése helyének megjelölését, a kötelezettség teljesítésének helyére vonatkozó megállapodás elegendő a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja szerinti joghatóság ugyanezen hely alapján történő rögzítéséhez (lásd analógia útján a 56/79. sz. Zelger-ügyben 1980. január 17-én hozott ítélet [EBHT 1980., 89. o.] 5. pontját, a C-106/95. sz. MSG-ügyben 1997. február 20-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-911. o.] 30. pontját és a fent hivatkozott GIE Groupe Concorde és társai ügyben hozott ítélet 28. pontját).
- 56 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy noha a felek szabadon megállapodhatnak a szerződésből eredő kötelezettségek teljesítésének helye tekintetében, nem jelölhetnek meg csupán a joghatósággal rendelkező bíróság meghatározása érdekében olyan teljesítési helyet, amely a szerződés lényegével semmilyen tényleges kapcsolatot sem mutat, és ahol az e jogviszonyból eredő kötelezettségek nem teljesíthetők a szerződés rendelkezései alapján (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott MSG-ügyben hozott ítélet 31. pontját).
- 57 A jelen esetben, tekintettel arra a körülményre, hogy az alapügy tárgyát képező kötelezettség teljesítésének helye kifejezetten fel van tüntetve a kötelezvényen, a kérdést előterjesztő bíróságnak ez említett helyet kell figyelembe vennie – amennyiben az alkalmazandó jog lehetővé teszi a kötelezettségteljesítés helyének ekkénti megválasztását – a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontja a) alpontjának értelmében joghatósággal rendelkező bíróság meghatározása céljából.

58 Ilyen körülmények között a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja alkalmazható az olyan kereset tárgyában eljáró bíróság joghatóságának meghatározása céljából, amelyet valamely tagállamban kiállított kötelezvény címzettje ezen, aláírásának időpontjában hiányos, majd a későbbiekben a címzett által kiegészített kötelezvény alapján, másik tagállamban lakóhellyel rendelkező, kezességet vállaló személlyel szemben indított.

A költségekről

59 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 15. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az olyan természetes személy, aki szoros szakmai kapcsolatban áll valamely társasággal, mint annak ügyvezetője vagy többségi tulajdonosa, nem tekinthető e rendelkezés értelmében fogyasztónak, ha olyan kötelezvény tekintetében vállal váltókezességet, amelyet e társaság hitelnyújtásra vonatkozó szerződés alapján fennálló kötelezettségeinek biztosítása céljából állítottak ki. Következésképpen e rendelkezés nem alkalmazható olyan kereset tárgyában eljáró bíróság joghatóságának meghatározása céljából, amelyet valamely tagállamban kiállított kötelezvény címzettje ezen, aláírásának időpontjában hiányos, majd a későbbiekben a címzett által kiegészített kötelezvény alapján, másik tagállamban lakóhellyel rendelkező, kezességet vállaló személlyel szemben indított.**
- 2) **A 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja alkalmazható az olyan kereset tárgyában eljáró bíróság joghatóságának meghatározása céljából, amelyet valamely tagállamban kiállított kötelezvény címzettje ezen, aláírásának időpontjában hiányos, majd a későbbiekben a címzett által kiegészített kötelezvény alapján, másik tagállamban lakóhellyel rendelkező, kezességet vállaló személlyel szemben indított.**

Aláírások